Vražda v salonním coupé

Jára Cimrman

(Detektivní hra)

Osoby:
VÁCLAV TRACHTA, policejní inspektor
JINDŘICH HLAVÁČEK, policejní praktikant
JOSEF BIERHANZEL, továrník
KAREL MEYER, továrník
VLAKOVÝ STEWARD

(Setmělým sálem zazní úvodní hudba. V naprosté tmě se pak otevře opona. Tma a
ticho trvají tak dlouho, až obecenstvo nabude dojmu, že se něco stalo, a zač
ne si o tom vyměňovat názory. Teprve potom Trachta promluví.)
TRACHTA: Takhle dlouhý tunel je jako stvořený pro vraždu. Nevím, pánové, jes
tli
to způsobuje mé povolání, ale někdy se mi zdá, jako bych vraždy přímo přitah
oval.
Ještě se mi například nestalo, že bych jel ve vlaku, kde by k nějaké nedošlo
.
(Rozsvítí se. Na scéně – v salonním kupé z přelomu století – sedí policejní
inspektor Trachta, továrník Meyer a továrník Bierhanzel ovázaný šátkem, prot
ože ho bolí
zub. Všichni sedí u stolku a Bierhanzel něco píše.)
TRACHTA: Copak to stále píšete, pane továrníku Bierhanzle?
BIERHANZEL: Závěť!
TRACHTA: Je dobré být připraven na vše. Věřte, není nic trapnějšího, než kdy
ž mě
přivolají k mrtvole, která nezanechá závěť. To bych ji nejradši zabil. Mrtvé
mu, tomu už je hej, ale co já, když mám vyšetřovat, a do toho se příbuzní ta
hají o svršky.
STEWARD (vejde do kupé): Húš, hentešárom, petöfi piákula šárom. Dobrý den, p
ánové. V tunele něco nestalo? Všechno erömü? Děkuji. Za deset minut dorazíme
 Istambul. V nádraží vlak brzdí jen čtvrt hodiny!
TRACHTA: Stewarde, v Istambulu se bude po mně shánět jistý mladý muž. Je to
policejní praktikant Hlaváček. Zaveďte ho do našeho kupé.
STEWARD: Prosím, pane.
TRACHTA (k ostatním): Píše diplomovou práci o vlakové kriminalistice. Musel
jsem
ho, chudáka, vyštvat z Prahy až sem. Jindy než ve vlaku mi na něho nezbývá č
as.
MEYER: À propos, stewarde, nemáte tam něco proti bolesti zubu? Tady pana tov
árníka Bierhanzla to celou cestu sužuje.
STEWARD: Ano, pane, něco přinesu.
BIERHANZEL: Ale to snad už nestojí ani za to.
(Steward odejde. Trachta se zadívá z okna.)
MEYER: Pozorujete krajinu, pane inspektore?
TRACHTA: Právě si říkám, jak je to krásné: úroda sklizena, pole obdělána, ra
dost
pohledět. Je to hospodářství. Inu, Turecko.
STEWARD (v zákulisí): Istambul!
TRACHTA (volá z okna): Hej, stewarde, tamhle stojí. Ten s těmi Uhry. Ne ten
uhrovatý. Ten mezi těmi Maďary. No, konečně! Pánové, seznámím vás se svým ne
jnadanějším žákem.
HLAVÁČEK (vstoupí): Dobrý den!
TRACHTA: No vida! Tu ho máme! Seznamte se, pánové: policejní praktikant Hlav
áček, pan továrník Bierhanzel, pan továrník Meyer. Jakou jste měl cestu, chl
apče?

HLAVÁČEK: Ale, pane inspektore, v Szegedu nás připojili…
TRACHTA: No, necháme zbytečných řečí a dáme se do práce.
HLAVÁČEK: Ano, pane inspektore.
TRACHTA: Jak jste daleko, Hlaváčku, se svou diplomovou prací?
HLAVÁČEK: Hned, pane inspektore. Ale jestli dovolíte, mám vám vyřídit pozdrav
od policejního prezidenta Istambulu. Když se dozvěděl, že se s vámi setkám, prosil
mě, abych vás požádal o radu.
TRACHTA: Budu-li na to stačit…
HLAVÁČEK: Pane inspektore, kdo jiný v Evropě?
TRACHTA: To je pravda. Tak oč běží?
HLAVÁČEK: Víte, pan policejní prezident říkal, že by z té věci nerad dělal…
TRACHTA: Z věci! Jako budoucí kriminalista byste měl vědět, Hlaváčku, že neříkáme věc, ale zásadně případ.
HLAVÁČEK: Ano. Říkal, že by z toho případu nerad dělal… případ.
TRACHTA: No dál, dál!
HLAVÁČEK: Tak: Istambulská policie měla políčeno na pašeráka opia. Pašerák měl
přijít do jednoho lokálu a měl se u číšníka ohlásit heslem „Dardanely, Dardanely“.
Nakonec přišel velice podezřelý muž, zavolal si číšníka a řekl mu: „Pozor, pozor.“
A tak ho sebrali.
TRACHTA: A co by chtěli vědět?
HLAVÁČEK: Chtěli by vědět, pane inspektore, jestli je to ten pašerák, nebo ne.
TRACHTA: Zajímavý případ. Na ten budu muset použít visu svislého. (Vyjme z
kufříku hrazdičku, vyleze na židli a upevní hrazdičku u stropu. Pak se na ni zavěsí.)
MEYER: Takhle vy, pane inspektore, řešíte obtížné případy?
(Trachta tiše visí.)
MEYER: Inspektor Klečka, ten vždycky při přemýšlení vstrčil ruku do malty. Dostal
případ, rozdělal maltu a věděl: Než zatuhne, musím tomu přijít na kloub.
TRACHTA: Nevím, jak přemýšlejí jiní detektivové, ale na můj vis svislý už doplatila
slušná řádka zločinců. Naposledy sedminásobný vrah Tobiáš Kobliha.
MEYER: Kobliha! Měl jsem za to, že ho dostal Flajšhans. Toho jste tedy odhalil vy?
TRACHTA: Na větvi jasanu v Duryňském lese. Visel jsem tam tři čtvrtě hodiny. Ten
mi dal zabrat, syčák. (Po pauze seskočí.) Hotovo! Zadržený je pašerák, které mu v
bandě přezdívají Popleta.
MEYER: Bravo!
HLAVÁČEK: No tohle, pane inspektore!
MEYER: A jak jste na to mohl přijít?
TRACHTA: Jednoduše. Přijde-
li někdo do lokálu a zavolá si číšníka jen proto, aby
mu řekl „pozor, pozor“, pak je pouze jediná možnost: totiž, že bylo řečeno heslo.
Protože však heslo mělo znít „Dardanely, Dardanely“, znamená to, že bylo popleteno. A pak ten, kdo je popletl, byl popleta. Jakmile jsem v úvahách dospěl až sem,
byl případ vyřešen.
HLAVÁČEK: Promiňte, pane inspektore, já tomu rozumím, ale mám v tom mezery.
TRACHTA: Hlaváčku, naši turečtí kolegové se zřejmě přeslechli. Co řekne popleta,
když má říci „Dardanely, Dardanely“? No?
HLAVÁČEK: Pozor? Pozor?
TRACHTA: Bospor! Bospor! Hlaváčku!
HLAVÁČEK: Úžasné!

(Vejde steward se šlapací zubní vrtačkou.)
STEWARD: Hoj, dénta aparátoš! Já jdu zamrkat na váš zub, pane továrníku. Ote vřete si na mě hubu, prosím. (Bierhanzel otevře ústa, steward se podívá dovn itř.) Oj!
Fujváros. (Vrtá.) Tak, prosím. Flusněte, prosím. (Podá mu skleničku a Bierha nzel
vyplivne vodu do květináče.)
BIERHANZEL: Děkuji vám, stewarde. Vzpomenu si na vás ve své závěti.
STEWARD (na odchodu): Eréč piklóš neméči, huňár scépeň kámoš.
BIERHANZEL: Je to velice hodný člověk. Odkáži mu v závěti svého jezdeckého k oně. Myslíte, že bude rád?
TRACHTA: To ho jistě potěší, zvláště má-
li stáj. Ale na vašem místě bych to napsal
hned. Víte, člověk nikdy neví.Stalo se mi například jednou, že mě lord Snack bar
požádal o svědecký podpis na svou poslední vůli. Závěť už byla napsána a zbý valo
jen ji podepsat. A tu vstoupil sluha s čajem. Pamatuji si, že lord Snackbar, slyším
ho jako dnes, tehdy řekl: „Podepíšeme to až po čaji.“ A vidíte, už to nestih l.
STEWARD (vstoupí s podnosem): Podává se čaj, pánové!
BIERHANZEL: Ach, bože. Jde to rychleji, než jsem čekal. (Dopíše závěť.) Pode pište
se mi tu laskavě, pane policejní inspektore. A vy také, pane továrníku Meyer e.
TRACHTA: Milerád.
(Trachta a Meyer se podepíší, steward odejde a všichni usednou k čaji.)
TRACHTA: Když tak spolu cestujeme, pánové, povězme si něco o sobě. Začněte třeba vy, pane továrníku Meyere.
MEYER: Mám slušně prosperující podnik, který se jmenuje Teplo. Vyrábím v pod statě všechno pro zahřátí: klobouky, kožichy, rum, šamotové cihly. V mé tová rně
pracuje téměř dvanáct zaměstnanců a řídit takový kolos, to vyžaduje celého č lověka. Takže na mé záliby mi bohužel mnoho času nezbývá. Nejvýš tak o dovol ené,
nebo – jako například nyní – během obchodní cesty.
HLAVÁČEK: Smíme vědět, co je vaším koníčkem, pane továrníku?
MEYER: Nu, souvisí to s povoláním zde pana policejního inspektora.
HLAVÁČEK: Vyšetřování zločinů?
MEYER: Ano. Ale ne že bych vyšetřování sám řídil. To ne. Podílím se na něm, abych tak řekl, z druhé strany. Vedu si o tom pečlivé záznamy. Víte, kolika vyšetřování jsem se již zúčastnil? (Vytáhne z kapsy notýsek.) Dvou set šedes áti tří. A
nejčastěji s inspektorem Klečkou. Jsem jeho nejoblíbenější spolupracovník. J ak dostane inspektor Klečka případ, vždycky vezme pouta a řekne: Tak, a jdem e pro
Meyera.
HLAVÁČEK (převrhne svůj šálek čaje): Promiňte, pánové, jsem to ale nešika, p olil
jsem celý stůl.
BIERHANZEL: To nic. Nechcete si vzít můj čaj, chlapče?
HLAVÁČEK: Ne, děkuji, rozhodně ne.
BIERHANZEL: Ale jen si ho vezměte. Víte, já už stejně…
HLAVÁČEK: Jste velice laskav, pane, ale opravdu nechci.
TRACHTA: A co nám povíte vy, pane továrníku Bierhanzle?
BIERHANZEL: Já nevím, pánové, jestli má smysl, abych se tu ještě nějak expon oval.
TRACHTA: Ale naopak! Možná, že je to vaše poslední příležitost.
BIERHANZEL: Nuže: Slyšeli jste někdy, pánové, reklamní slogan „Bierhanzlova mast – na lysinu past“? To je můj přípravek na houstnutí vlasů. Dnes myslím nejlepší věc toho druhu na světě. Vývoj takové masti, to nebyla snadná zálež itost.

Těch zkoušek, co jsem provedl! A nebyly všechny úspěšné. Na blonďáky – zajím
avá věc – to zabíralo výborně. Vlasy jim po masti rostly jako divé. Ale kdo
na to
doplatil, byli bruneti. Takový brunet se večer namazal a ráno už nebyl brune
t. To
byly těžké začátky. Když se takový holohlavý brunet rozzuří, nikdy nevíte, c
o vám
provede. Jeden maďarský houslista – nějaký Béla Puskás – tři dny a tři noci
nepřetržitě obcházel mou továrnu s flobertkou. Dodnes vidím tu bílou lebku,
jak krouží v
měsíčním světle zahradou. Br! A vidíte, dneska. Vracím se právě z Turecka a
zakázky, které mám v kapse, představují milióny. Dnes už Bierhanzlova mast n
ikoho
neděsí. (Dopije svůj šálek.)
TRACHTA: To je zajímavé. Vzpomínám si, že lord Snackbar byl takový tichý člo
věk, za celý život snad promluvil, no, abych nepřeháněl, pět slov. A těsně p
řed smrtí se vám najednou z ničeho nic tak rozpovídal, že jsem ho nepoznával
. No. Už to
má taky za sebou. Žvanil.
MEYER: Ani já se nevracím z Turecka s prázdnou. Kolik byste řekli, že tam na
přesrok dodám fezů?
HLAVÁČEK: Deset tisíc.
MEYER: Uberte.
HLAVÁČEK: Pět tisíc.
MEYER: Uberte.
HLAVÁČEK: Čtyři tisíce.
MEYER: Uberte! Nebojte se!
HLAVÁČEK: Dva tisíce?
MEYER: Pch! Osm set! À propos, pane továrníku Bierhanzle, i já vám mohu posl
oužit jedním ze svých obchodních hesel: Každý správný frajer – klobouk značk
y
Meyer. (Světlo zhasne.)
TRACHTA: Hlaváčku?!
HLAVÁČEK: Ano, pane inspektore.
TRACHTA: Ta bezvládná ruka, co mi spadla do klína, je vaše?
HLAVÁČEK: Ne, pane inspektore.
TRACHTA: To je vaše ruka, pane továrníku Meyere?
MEYER: Kterou myslíte, pane inspektore?
TRACHTA: No přece tuhle studenou ruku!
MEYER: Mohu si sáhnout? Ne. To není moje ruka. (Rozsvítí se. Bierhanzel sedí
bezvládně v křesle. Trachta drží jeho ruku a měří mu puls.)
MEYER: Pan továrník Bierhanzel! Proboha, proč se nehýbe?
TRACHTA: Mrtví se zpravidla nehýbají, pane továrníku Meyere.
STEWARD (vejde): Húš, hentešárom. V tunelu něco nestalo? Všechno erömü? Zub,
sviňa, pane továrníku, nebolí?
TRACHTA: Pana továrníka Bierhanzla už nikdy zuby nezabolí, stewarde. Přikryj
te
ho. – Pánové, vraha vám v této chvíli ještě představit nemohu. Avšak než náš
expres dorazí na nádraží Františka Josefa v Praze, poznáte ho sami. Bude mí
t na rukou tato železa. (Položí na stůl pouta.)
MEYER: A začne se vyšetřovat. Tak se do mě pusťte, inspektore.
TRACHTA: Podezřelými jste všichni, pánové. A je koneckonců jedno, kdo půjde
první k výslechu.
MEYER: Když se někde něco stane, jsem to obvykle já, na koho padne hlavní po
dezření. Jděte si po svých, stewarde. (Vytáhne notýsek a připíše čárku.) Dvě
stě šedesát čtyři. (Steward přikryje mrtvého prostěradlem a odejde.)
TRACHTA: Posaďte se, Meyere, a připravte se na to, že se pořádně zapotíte.
MEYER: Takzvaná úvodní věta, že, pane inspektore? Inspektor Klečka, ten neml
uvil. Ten mě vždycky nejdřív zfackoval. A teprve potom řekl: Jak se jmenuješ
, chlape?
TRACHTA: Ano? Já postupuji obráceně. Dívejte se, Hlaváčku, jak se to dělá. P
oložíme mu teď několik otázek. Nač byste se ho zeptal nejdřív?
HLAVÁČEK: Jestli ho zavraždil.

TRACHTA: To jsem si mohl myslet. Četl jste mou knihu „Zbytečné otázky v krim inalistice“?
HLAVÁČEK: Ještě ne, pane inspektore.
TRACHTA: Vidíte, a přitom je všude k dostání. Podívejte se, Hlaváčku, když s e vraha zeptáte, jestli zavražděného zavraždil, tak vám vždycky řekne, že ne zavraždil.
Tím jenom zbytečně ztrácíte čas. No, zeptejte se ho schválně.
(Trachta sleduje hodinky.)
TRACHTA: Zavraždil jste ho?
MEYER: Nezavraždil.
TRACHTA: No vidíte. A ztráta času, když chvilku počkáme, dvě minuty. Dávejte pozor, na co se ho zeptám já. – Pane továrníku Meyere, copak ty vaše fezy?
MEYER: Fezy?
TRACHTA: No, co je to takový fez? To je vlastně turecký klobouk, že? Přihoří vá,
co? (Hlaváček dává gesty najevo, že otázka ťala do živého.) Neradujte se, Hl aváčku, teď nám řekne, že nechápe, co mají fezy společného s vraždou pana to várníka
Bierhanzla. No?
MEYER: Já skutečně nechápu, co mají fezy společného s vraždou.
TRACHTA: Pana továrníka Bierhanzla.
MEYER: Pana továrníka Bierhanzla.
TRACHTA: Slyšíte, Hlaváčku?
HLAVÁČEK: Doslova, pane inspektore!
TRACHTA: Po dobrém to, jak vidíte, nejde, tak na něj zkusíme takzvaný šrapne l. Už
jsme probírali šrapnel?
HLAVÁČEK: Ne.
TRACHTA: Nevadí. Ovšem šrapnel je nutno kombinovat s metodou nepřímých otáze k. Ptejte se, Hlaváčku.
HLAVÁČEK: Na co, pane inspektore?
TRACHTA: Na co chcete: na ženu, na děti, na mládí – těkejte, těkejte.
HLAVÁČEK: Dovolte mi, pane továrníku Meyere, otázku.
TRACHTA: Ale prosím vás! Žádné zdvořilosti! Klidně mu tykejte. Víte, koho má te
před sebou? Sprostého vraha.
MEYER: No dovolte!
TRACHTA: Přinejmenším sprostého podezřelého.
HLAVÁČEK: Rozumím: tykat a těkat. Tak co, pane továrníku Meyere, ženu máš?
MEYER: Ne.
HLAVÁČEK: A děti také nemáš, pane továrníku?
MEYER: Ne.
HLAVÁČEK: Nic nemá, pane inspektore.
TRACHTA: Dál! Dál!
HLAVÁČEK: A co takhle na psa kdybych se vás zeptal, pane továrníku. Máš?
MEYER: Ne.
HLAVÁČEK: Kočka, máš?
MEYER: Ne.
HLAVÁČEK: Švagr, máš?
MEYER: Ne.
HLAVÁČEK: Les, máš?
MEYER: Kousek lesa mám.
HLAVÁČEK: Má les, pane inspektore! Přiznal se!
TRACHTA: A teď mě k tomu pusťte. – Ty že máš les, Meyere?
MEYER: Mám.
TRACHTA: Hovno, Meyere! Hovno máš! (Meyer a Hlaváček pohoršeně vyskočí.)
MEYER: No dovolte!
TRACHTA: Tak to byl šrapnel, Hlaváčku. (Jde k oknu a dívá se ven.) Co to s n ím
udělalo?
HLAVÁČEK: Těžko říct, pane inspektore. Sedí, kouká, nic neříká. Co teď, pane inspektore?
TRACHTA (stále se dívá z okna): Strpení, chlapče…

HLAVÁČEK: Mám položit ještě nějakou otázku?
TRACHTA: Jen strpení, Hlaváčku.
(Světlo zhasne.)
TRACHTA: Tak. Na tenhle tunel jsem čekal. Pomozte mi, hochu. (Během tmy odej de
Bierhanzel a na jeho místo do křesla se posadí Trachta a přikryje se jako on . Hlaváček se schová. Když se rozsvítí, zjistí Meyer, že je na scéně sám. Ch ce vstát, ale
hlas zpod prostěradla ho srazí do židle.)
TRACHTA (strašidelným hlasem): Seď, Meyere! Tys mě zabil. Tys mě zabil! (Náh le
odhrne plachtu a svým hlasem řekne:) Že jo?
MEYER (uplivne si): Tedy, pane inspektore, vy jste mi dal!
TRACHTA (hodí prostěradlo za scénu): Stewarde, Hlaváčku, přineste mrtvolu za se
zpátky. (Hlaváček a steward přinesou přikrytou figurínu a posadí ji na původ ní
místo.)
TRACHTA: Poslyšte, Hlaváčku, vy si teď vezmete tužku a papír, zajdete do ved lejšího kupé, zjistíte, kdo tam je, a provedete takový informativní výslech.
HLAVÁČEK: Ano, pane inspektore. (Odejde.)
TRACHTA: Podívejte se, Meyere, já vám to řeknu rovnou: vy zkrátka nenávidíte čupřinu. Tak je to.
MEYER: Vidíte, tohle mě na výsleších nejvíc baví. Člověk by myslel, že se ze ptáte,
jestli jsem nenáviděl pana továrníka Bierhanzla. A vy se mě místo toho ptáte na nějakého Čupřinu. Zkrátka každý inspektor má své zvláštní metody. Vzpomí nám si,
že policejní rada Šlégr říkal každému vyšetřovanému Miloši. To bylo nesnesit elné.
Nebo inspektor Schirz. Ten zase sliboval zatčeným hory doly. Mě například vz al k
mapě a řekl: Když se přiznáte, Meyere, můžete si vybrat – Krkonoše, Beskydy, Příbram, Jáchymov. Nebo inspektor Klečka…
TRACHTA: To je sice hezké, Meyere, ale pan továrník Bierhanzel nám tu valem stydne, a my jsme s výslechem prakticky nepokročili. Co kdybyste raději odpo vídal
na mé otázky?
MEYER: Prosím. Toho Čupřinu, co jste se na něj ptal, neznám.
TRACHTA: Dobře. Řeknu vám to tedy jinak. Vám se při pohledu na husté vlasy d ělá
špatně. Bierhanzlova mast – na Meyera past, co? Když budou mít Turci na hlav ě
hodně vlasů, proč by si na ně ještě dávali ty vaše fezy? Obyčejný, špinavý k onkurenční boj. Styďte se, Meyere.
MEYER: No, řeknu vám, je to požitek, dostat se vám do drápů.
HLAVÁČEK (přichází): Hotovo, pane inspektore.
TRACHTA: Ano? Tak povídejte.
HLAVÁČEK: Ve vedlejším kupé cestují dvě osoby. Jeden mnich a jedna… (Šeptá Trachtovi do ucha.)
TRACHTA: No dobře, prostitutka. I s takovými lidmi musíme pracovat. Sepsal j ste s
nimi protokol?
HLAVÁČEK: Sepsal.
TRACHTA: Tak ho přečtěte.
HLAVÁČEK: Ano. Mám to přečíst, jak jsem to zapsal?
TRACHTA: Samozřejmě, jak jinak byste to chtěl číst?
HLAVÁČEK: Ano. Ale já jsem to zapsal tak. jak to říkala.
TRACHTA: V pořádku. Čtěte.
HLAVÁČEK: Tak: Vyšetřující… Já jsem se v protokole označil jako vyšetřující.
TRACHTA: Dobře.
HLAVÁČEK: Vyšetřující: Jak se jmenujete? Já jsem si myslel, že by bylo dobře hned

na začátku se zeptat, jak se jmenuje.
TRACHTA: No jistě. A co vám odpověděla?
HLAVÁČEK (dívá se na Trachtu): Ty jsi ňákej zvědavej, hele.
TRACHTA: Hlaváčku, jak to se mnou hovoříte?
HLAVÁČEK: To říkala ona mně.
TRACHTA: Aha. Tak dál.
HLAVÁČEK: Nejdřív mi řekni, jak se jmenuješ ty. To také říkala ona. Vyšetřuj ící:
Jindřich Hlaváček. Vyšetřovaná: Pojď blíž, Jindro. Jestlipak už se holíš? Vy šetřující: Holím. Vyšetřovaná: Kolikpak je ti let, Jindro? Vyšetřující: Dvac et jedna.
TRACHTA: Výborně! Tak vaše personálie bychom měli. Teď ještě aby nám něco řekla vyšetřovaná.
HLAVÁČEK: Ano. Vyšetřovaná: Podívej se, jestli ten fráter spí. Vyšetřující: Spí. –
On totiž spal, pane inspektore, takže s ním jsem protokol neudělal. – Vyšetř ovaná:
Co si to pořád píšeš, mourku?
TRACHTA: Vidím, Hlaváčku, že jste se velmi rychle spřátelili.
HLAVÁČEK: To bylo hned, pane inspektore. Ona je Vilma taková veselá.
TRACHTA: Vilma. A copak vám ještě říkala Vilma?
HLAVÁČEK: My jsme si pak už jen tak povídali. Říkala, že její první muž byl brunet
a že přes noc přišel o všechny vlasy a ona mu utekla s jiným.
TRACHTA: Konečně něco podstatnějšího! Jistě jste si to zapsal.
HLAVÁČEK: Nezapsal, pane inspektore. Ona mi Vilma vzala tužku.
TRACHTA: Ona vám vzala tužku!
HLAVÁČEK: Hodila si ji do výstřihu.
TRACHTA: A co ještě říkala?
HLAVÁČEK: Říkala: Hledej, šmudlo.
TRACHTA: Šmudlo!!! To je výslech! A to jste se jí ani nezeptal, člověče, s k ým
utekla?
HLAVÁČEK: Zeptal, pane inspektore. S nějakým Meyerem.
MEYER: Prosím! Pokorný, Bílek, Malát, Švankmajer. Máme tisíce jmen. A ona mu sí utéct zrovna s Meyerem.
TRACHTA: To se podívejme! Hlaváčku, nic vám to neříká?
HLAVÁČEK: Ne, pane inspektore.
TRACHTA: Přemýšlejte trochu, chlapče. Maďarský houslista Béla Puskás obcháze l s
holou lebkou a flobertkou továrnu. Neslyšel jste to už někdy?
HLAVÁČEK: Ano. To přece vyprávěl pan továrník Bierhanzel, když se nám před smrtí rozpovídal.
MEYER: To by znamenalo, že ta žena odvedle je Vilma Puskásová!
TRACHTA: Nade vší pochybnost.
MEYER: V tom případě jsem, pane inspektore, ten Meyer skutečně já.
TRACHTA: No, Meyere, takhle se mi líbíte.
MEYER: To je pro mne ovšem neobvyklá situace. Vždyť já jsem teď podezřelý pr ávem! To se mi ještě nestalo. (Radostně si to zapíše do notesu.)
TRACHTA: Tak. V našem vlaku se nám sešly tři osoby, které spojuje jediná věc :
mast pro houstnutí vlasů. Je to zavražděný Bierhanzel – který mast vyráběl, žena z
vedlejšího kupé – které mast zohyzdila muže, a továrník Meyer – jemuž táž ma st
vrhla tuto ženu do náruče. Jed byl podán zřejmě v čaji. Steward podává čaj. Potom
Hlaváček zvrhne svůj šálek. Bierhanzel mu nabízí svůj, Hlaváček nechce… Počk ejte, Hlaváčku, proč vy jste vlastně nechtěl ten Bierhanzlův čaj?
HLAVÁČEK: To vám ani nepovím, pane inspektore.
TRACHTA: Ale to mi povíte, Hlaváčku! Pane továrníku Meyere, nechcete si na c hvíli pohovořit s paní Puskásovou?
MEYER: To myslíte vážně, pane inspektore?

TRACHTA: Proč ne?
MEYER: Vy klidně necháte podezřelého, aby se domlouval s jiným podezřelým? Tohle by inspektor Klečka nikdy nepřipustil.
TRACHTA: Víte, co mi může inspektor Klečka?
HLAVÁČEK: Šrapnel!
TRACHTA: Inspektor Klečka mi může závidět, že v mém vyšetřovacím systému nehraje tato skutečnost žádnou roli.
MEYER: Prosím, jak myslíte. (Odejde.)
TRACHTA: Posaď se, Jindro. Nechceš cukr, Jindro? Můžu ti také říkat Jindro, viď?
HLAVÁČEK: Jistě, pane inspektore.
TRACHTA: Vezmi si cukr, Jindro.
HLAVÁČEK: Ne, děkuji.
TRACHTA (bere z cukřenky kostku): Ale jen si vem.
HLAVÁČEK: Ne, děkuji, pane inspektore.
TRACHTA: Hergot, chlape, nezlob mě!
HLAVÁČEK: Tak děkuji. (Bere s nechutí cukr.)
TRACHTA: Udělej si pohodlí, chlapče.
(Hlaváček si podepře loket o stůl.)
HLAVÁČEK: Už ho mám, pane inspektore.
TRACHTA: Udělej si pohodlí, klidně si dej nohy na stůl.
HLAVÁČEK: Takhle je to dobré, pane inspektore.
TRACHTA (zařve): Uděláš si to pohodlí, nebo ne?! (Hlaváček si dá nohy na stůl. Je vidět, že to pro něj příliš pohodlné není. Na levé podrážce vidí divák bílé L, na pravé P, jak si praktikant své boty označil.)
TRACHTA: Čímpak byl pan otec, Jindro?
HLAVÁČEK: Otec byl truhlář.
TRACHTA: Hm. Dřevo… Poctivé řemeslo. Také jsem chtěl být truhlář. A co paní matka?
HLAVÁČEK: Matka byla pradlena.
TRACHTA: Hm. Mydliny… Poctivé řemeslo. Také jsem chtěl být pradlena. Rodiče se o tebe starali, nohy si mohli uběhat, a co ty? Jakpak ses jim odvděčil? Vyrostl z tebe slušný chlapec? Mohl by ses podívat svým rodičům do očí? Co by ti asi řekli, kdyby tě tu takhle viděli? Jak tady sedíš! Jak se mi tady válíš! Nohy na stole!
HLAVÁČEK: Vždyť vy jste, pane inspektore, sám chtěl…
TRACHTA: Já jsem chtěl, abys mi řekl, proč jsi odmítal ten Bierhanzlův čaj.
HLAVÁČEK: Neměl jsem na něj chuť.
TRACHTA: Zapírá. Syn pradleny, a zapírá! – A co kdybychom, Hlaváčku, zkusili šrapnel?
HLAVÁČEK: Pane inspektore, vždyť já jsem pana továrníka Bierhanzla ani neznal. Proč bych ho měl zrovna já vraždit? A potom: aspiruji přece na službu v policejním sboru.
TRACHTA: Právě proto, mladý muži. Právě proto. Vy jste potřeboval případ pro tu svou mizernou diplomovou práci. A nezastavil jste se před ničím. Jen když bude materiál. Jen když uvidíte inspektora Trachtu při práci, co? Tak mě tedy uvidíte. Ale jestli si myslíte, že na mě budete jenom koukat a šťourat se přitom v nose, tak to se tedy mýlíte. – Zavolejte stewarda.
HLAVÁČEK (nesměle do zákulisí): Stewarde!

(Steward vejde.)
TRACHTA: To je nějaké zavolání? Ste-war-de!
HLAVÁČEK: Ste-war-de!

TRACHTA (otočí se): No vidíte, už je tady. Jdete jako na zavolanou, stewarde.
STEWARD: Mohu vám být něčím prospěchářský, pane inspektore?
TRACHTA: Posaďte se, kolega Hlaváček s vámi provede předběžný výslech. (K Hlaváčkovi:) Teď ukažte, čemu jste se naučil.
HLAVÁČEK: Chcete cukr?
STEWARD: Děkuji, ve službě necukruji.
HLAVÁČEK: Nechcete si dát nohy na stůl?
STEWARD (ukazuje ruce): Toto nohy?
HLAVÁČEK (ukazuje na nohy): Ne, toto nohy.
STEWARD: Tak to my na stůl nedáváme. To by bylo jaksi férencváros.
HLAVÁČEK: Čím byl váš otec?
STEWARD: Otec rodí? Nebo matka rodí?
HLAVÁČEK: Matka rodí.
STEWARD: Aha. Otec byl obchodník prasaty.
HLAVÁČEK: Hm, prasaty. Poctivé řemeslo. Také jsem chtěl být obchodník prasaty.
A vaše matka?
STEWARD: Matka rodí? – Aha. Matka byla běhna.
HLAVÁČEK: Běhna. Poctivé řemeslo. Nohy si mohla uběhat, starali se o tebe, a ty tu teď takhle sedíš. Jen se na sebe podívej. Jak se tady válíš! Nohy na zemi! – Les máš?
STEWARD: Les?
HLAVÁČEK: Pane inspektore, mám nasadit šrapnel?
TRACHTA: Zkuste si ho. (Hlaváček ostýchavě začne šeptat stewardovi do ucha.)
STEWARD: Co to? Aha. Půjdete rovně a doleva.
HLAVÁČEK: Pane inspektore, myslím, že steward je mimo podezření.
TRACHTA: Vy jste zkrátka machr, Hlaváčku. To je radost, vidět vás při práci. Víte co? Běžte dokončit výslech s tou dámou vedle. A řeknete jí, ať vám vrátí tu tužku.
(Hlaváček odejde.)
TRACHTA: Stewarde, v jakém pořadí jste rozdával šálky s čajem?
STEWARD: Já ukážu. Jdu, vyservisuju celý podnos na stůl a zase jdu. Každý vezme, co chce. Já jsem jen donašeč.
TRACHTA: Takže vy jste vůbec nemohl ovlivnit, kdo z kterého šálku bude pít?
STEWARD: Neovlivnit.
MEYER (vejde): Co si přejete, pane inspektore?
TRACHTA: Jak to myslíte?
MEYER: Byl jsem vedle u Vilmy a přišel váš policejní praktikant, že prý se mnou potřebujete mluvit.
TRACHTA: Aha. Oni totiž budou hledat tužku. A co vy?
MEYER: Je to Vilma Puskásová, pane inspektore. Trochu zestárla, ale stále šarmantní. Nedivím se, že jsem tehdy zahořel. Ach, Vilmo…
TRACHTA: Když už jsme u toho, Meyere, znal vy jste manžela té paní Puskásové?
MEYER: Zběžně.
TRACHTA: Jak tomu mám rozumět, zběžně?
MEYER: Vždycky když se vrátil, tak jsem radši běžel.
TRACHTA: Všiml jste si alespoň, jak vypadal?
MEYER: Letmo.
TRACHTA: A nemohl byste mi ho popsat?
MEYER: Nebylo na něm nic nápadného. Jen ta jeho holá lebka. Když sundal klobouk, pane inspektore, jako by se v místnosti rozjasnilo.
HLAVÁČEK (vejde): Mám několik důležitých informací, pane inspektore.
TRACHTA: Poslouchám, Hlaváčku.
HLAVÁČEK: Vilma je podle všeho zámožná. Má asi nějaká stáda.
TRACHTA: Stáda?
HLAVÁČEK: Pořád se mě ptala, jestli nechci být jejím pastevcem.

TRACHTA: A tužku už máte?
HLAVÁČEK: Nemohli jsme·ji najít, pane inspektore. Ale všechno jsem si zapama toval. Vzkazuje vám, že když od nás steward odcházel se zubní vrtačkou, řekl : Eréč
piklóš neméči, huňár scépeň kámoš, což prý přeloženo do češtiny znamená: Piš ,
holoubku, piš, brzo zcepeníš. Vilma říkala, že by vám to mohlo pomoci v pátr ání.
TRACHTA: Piš, holoubku, piš, brzo zcepeníš?
HLAVÁČEK: Vzpomeňte si, pane inspektore. Těsně před tím řekl nebožtík pan Bi erhanzel: Děkuji vám, stewarde, vzpomenu si na vás ve své závěti.
TRACHTA: Výborně, Hlaváčku. Příjemně jste mě překvapil. Poprvé.
HLAVÁČEK: Děkuji, kolego.
TRACHTA: Co vy na to, stewarde?
STEWARD: Ta žena lže, jako když stiskne, pane.
TRACHTA: To si můžeme lehce ověřit svědectvím toho františkána z vedlejšího kupé. Doufám, že už nespí, Hlaváčku? (Tma. Místo figuríny usedne pod prostěr adlo živý Bierhanzel.)
STEWARD: Za moment budeme brzdit v Kolíně. Dá mi pan inspektor dovolenou, abych zamkl záchod? Nebo mi tam cestovatelé ve stanici nalezou, a když vlak odjede, zůstanou mezi kolejemi šrapnely.
TRACHTA: Běžte a pošlete mi sem toho mnicha. (Rozsvítí se a steward odejde.) No,
za hodinku budeme tedy na nádraží Františka Josefa v Praze. (Vezme pouta a p ohrává si s nimi.) Komupak já je asi nasadím? Co myslíte, Meyere?
MEYER: Mně, pane inspektore. Vím to od začátku.
TRACHTA: A vy, Hlaváčku?
HLAVÁČEK: Vilma je nevinná, pane inspektore.
TRACHTA: No, když to říkáte vy, Hlaváčku…
(Vejde steward převlečený za mnicha.)
STEWARD: Zdař Bůh Kristus!
TRACHTA: Posaďte se, zbožný muži. Chci se vás zeptat na jednu maličkost.
STEWARD: Já nic nevím, pánové, my Františkové, my furt modlíme. Steward je n evinen. Slyšel jsem na vlastní uši, že nikdy neřekl: Eréč piklóš neméči, huň ár scépeň
kámoš.
TRACHTA: Slyšel jste to, Hlaváčku? (Blíží se k němu s pouty.) Je mi líto, ch lapče,
svědectví tohoto muže vás usvědčuje. Ale ještě maličkost… (Jde ke stewardovi a
uchopí kleště, které mu vykukuji zpod kutny.) Načpak vy mniši potřebujete kl eště?
STEWARD: Když ke mně do kostela přijde ovce, tak jí štípnu odpustek.
TRACHTA: Hm. To zní věrohodně. (Sejme mu z hlavy kápi.) A načpak mají mniši stewardské čepice?
STEWARD: My Františkové jsme všichni stewardi. Stewardi boží.
TRACHTA: Nesmíte mi to mít za zlé, otče…
STEWARD: Otec rodí?
TRACHTA: Víte, něco se mi na vás od počátku – matka rodí – nezdá. Na první p o-
hled je tu všechno v pořádku, ale ta malá piha pod okem… Kde já už jsem tako vou
pižku viděl? (Pověsí se na svou hrazdičku.)
MEYER (k Hlaváčkovi): Vždyť je to steward!
HLAVÁČEK (k Trachtovi): Vždyť je to steward!
TRACHTA: Nerušit! (Po chvíli seskočí z hrazdy.) Mám to. Vždyť je to steward!
HLAVÁČEK: Úžasné!
TRACHTA: Odložte si, stewarde, a připravte se na to, že se pořádně zapotíte.
(Steward bezděky sundá čepici, otírá si pot. Ukáže se, že má kadeře nalepeny na
čepici a že je naprosto holohlavý.)
TRACHTA: Hleďme, jako by se tu rozjasnilo! To ovšem vrhá na celou věc jiné s větlo. A teď nám ukažte, jak jste servíroval čaj.

(Steward se postaví ke stolu v póze, která připomíná jak servírování, tak hr u na
housle.)
TRACHTA: Ani hnout!
(Steward strne.)
TRACHTA: Vidíte to, pánové?
MEYER: Co, pane inspektore?
TRACHTA: Vy to nevidíte?
HLAVÁČEK: Ne, pane inspektore.
TRACHTA: Jen mu dát do ruky housle.
MEYER: Skutečně!
TRACHTA: Hlaváčku, víte už, kdo to je?
HLAVÁČEK: Paganini!
TRACHTA: Puskás! Maďarský houslista Béla Puskás!
MEYER: Bývalý manžel mé bývalé milenky.
TRACHTA: Bierhanzlova mast - na lysinu past. Pomsta po tolika letech. Uvolně te
se, stewarde. Čím jste ho zavraždil?
STEWARD: Arzénem, pane.
TRACHTA: Kdy jste ho dal do čaje?
STEWARD: Zavrtal jsem arzén do zubu.
TRACHTA: Do zubu! To vás nenapadlo, Hlaváčku. Dívejte se, jak se to dělá. Ta k do
zubu, říkáte. Máte zřejmě šikovné ruce, Bélo. Ukažte mi je. (Steward uposlec hne a
Trachta mu nasadí pouta.) Vidíte, Meyere? Inspektor Klečka by se s ním pral.
BIERHANZEL (sejme prostěradlo a zívne): Kde to jsme, pánové?
TRACHTA (zprvu ho nevidí): Blížíme se k nádraží Františka Josefa v Praze, a jak
jsem slíbil, pachatel je dopaden.
BIERHANZEL: Spal jsem jako zabitý. Co jste mi to dal na ten zub, stewarde?
STEWARD: Arzén.
BIERHANZEL: Znamenitý prostředek.
TRACHTA: Slyšíte, Hlaváčku? Mrtvý hovoří! Jak se takový případ v kriminalist ice
nazývá?
HLAVÁČEK: Hlas ze záhrobí…
TRACHTA: Máte před sebou typický případ nezdařeného pokusu o vraždu. Přímo kabinetní ukázku.
HLAVÁČEK: Pane inspektore, mohu dojít pro Vilmu, aby to také viděla?
TRACHTA: Běžte. (Hlaváček odběhne.) Poslyšte, stewarde, ta vaše arzénová vlo ž-
ka… Až si odsedíte trest, myslím, že vás čeká docela slušná kariéra v oblast i dentistiky.
HLAVÁČEK: Tak tady ji vedu, pane inšpektore! (Má ruku nataženou do zákulisí.)
Tak pojď, Vilmo! Nezlobte se, přátelé, ona totiž skoncovala se svým minulým životem a už se zase stydí pánů.
TRACHTA: Jen pojďte dál, Puskásová, my vás nesníme. (Tma.) Á! Vinohradský tu nel. Už ji tu máte, Hlaváčku?
HLAVÁČEK: Už je tady mezi námi, pane inspektore. Potmě si dala říct.
TRACHTA: Poslyšte, pánové, když jsme se tu tak pěkně sešli, nemá někdo s seb ou
housle?
BIERHANZEL: Já tu jedny mám, pane inspektore.
TRACHTA: To je znamenité! Ještě kdyby tak byl smyčec...
MEYER: Počkejte, já se podívám… zpravidla s sebou nějaké vozím… Dneska mám dokonce čtyři.
TRACHTA: Skvělé! Kalafunu mám já, tak, Bélo, spusťte! Víte, bude to taková p ěkná
tečka za tím naším případem. Opakuji: Bude to taková pěkná tečka za tím naší m
případem.

Tištěno z písnicky-akordy.cz Sponzor: www.srovnavac.cz - vyberte si pojištění online!